

Raamattu – elävän Jumalan elävä Sana

- Raamatun 66 kirjaa
- logos- ja rhema-sana

Johdatusta Raamatun ymmärtämiseen

Raamattu on maailman levinnein ja luetuin kirja. Raamattua voidaan kutsua myös yhdeksi vihatuimmista teoksista. Monet ateistiset valtiot ovat käyttäneet suunnattoman määrän voimavaroja, ettei Raamattua luettaisi tai ettei se olisi ylipäätään saatavilla.

Raamattu on käännetty kokonaisuudessaan 438 kielelle. Lisäksi Vanha tai uusi testamentti on luettavissa 1168 kielellä ja vähintään yksi Raamatun kirja on käännetty 2454 kielelle.

Raamattu on muodostunut vähitellen vuosisatojen kuluessa. Vanhimmat osat ajoitetaan 1000 vuotta eKr. alkupuolelle. Heprealainen Raamattu eli Tanak vakiintui vuoden 100 jKr tienoilla. Uuden testamentin kokoaminen alkoi 100-luvulla jKr. Vuonna 367 kirkkoisä Athanasios mainitsee kirjeessään Uuden testamentin 27 kirjan kaanonin nykyisin tunnetussa muodossaan. Lopullisesti Uuden testamentin kaanon vakiinnutettiin 390-luvulla kirkolliskokouksissa.

Raamatun alkukielet ovat heprea (suurin osa Vanhasta testamentista), aramea (osia Vanhasta testamentista) ja kreikka (Uusi testamentti).

Maailman ensimmäiseen raamatunkäännöstyöhön Egyptissä asuvien kreikkaa puhuvien juutalaisten tarpeisiin ryhdyttiin noin 250 eKr. Ensimmäiselle vuosisadalle jKr. tultaessa kaikki hepreankielisen Raamatun kirjat oli käännetty kreikaksi.

Käännöstyön piiriin otettiin muitakin arvonantoa nauttivia kirjoituksia. Osa niistä oli jo alun perin kirjoitettu kreikaksi. Näin syntyi kreikankielinen pyhien kirjoitusten kokoelma, Raamattua laajempi septuaginta.

Sana Raamattu tulee kreikan kielen sanasta grammata eli "kirjoitukset". Raamatusta usein käytetty nimi Biblia tulee puolestaan kreikan kielen sanasta biblia eli "kirjakääröt". Raamatussamme molemmat sanat, kirjoitukset ja kirjakäärö, tulevat vastaan useissa eri tekstiyhteyksissä.

66 kirjaa yhden hinnalla

Heprealainen (juutalainen) ja kristillinen Raamattu ovat itse asiassa kokoelma kirjoja, eräänlainen pienoiskirjasto. Meidän käyttämässämme protestanttisessa Raamatossa on 66 eri kirjaa, jotka jakautuvat 39:ään Vanhan testamentin ja 27:ään Uuden testamentin kirjaan. Vaikka Raamatun kirjoja on monta (66), kirjoittajia on useita ja kirjoittaminen on toteutunut lähes puolentoista vuosituhannen aikana, tuloksena on sanomaltaan yhtenäinen kirja. Pyhä Henki on valinnut kirjoittajat. "vaan Pyhän Hengen johtamina ihmiset ovat puhuneet sen, minkä saivat Jumalalta" (2 Piet 1:21). Osa kirjoittajista on tapahtumien paikalla olleita silminnäkijöitä.

Raamattu puhuu Jeesuksesta

Raamattu kuvaa Israelin kansan vaiheita sekä yksittäisen ihmisen elämän vaellusta ja suhdetta Jumalaan. Raamattu sisältää myös näiden ihmisten tunteita ja ajatuksia, johon sisältyy iloa, suruja, epäonnistumisia, onnistuneita valintoja, jne. Mutta kuitenkin kaikissa näissä eri ulottuvuuksissa tulee esille Jumala ja Jumalan tahto.

Raamattu ilmoittaa ihmiskunnalle Jumalan sanan, koska Raamattu on Jumalan Sanaa. Kaiken keskipiste Raamatossa on Jumala ja Hänen valmistamansa pelastus, joka on Jeesuksessa Kristuksessa. Raamatossa kaikki puhuu Kristuksesta niin kuin esim. Heprealaiskirje 1:1-3 sanoo.

Raamatun voidaan sanoa alkavan Joh.1. luvun jakeista 1-3. Tähän ajatukseen toki yhtyy 1. Moos. 1. luvun jae 1. Alkukielen sana *alussa* voidaan kääntää sanalla *esikoisessa*. Jumala loi maailman esikoisessa pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa. Raamattu päättyy pyyntöön, että Jeesus tulisi takaisin. Näin Raamattu on alusta loppuun Kristus-keskeinen. Se mitä VT on ennustanut ja kuvannut, toteutuu UT:n puolella

Raamatun lukemisen lähtökohtia

Raamattu on totta

Mitä käärme sanoi paratiisissa? - "Onko Jumala todella sanonut?"

Raamattu selittää itse itseään

Muista laajempi kokonaisuus. Älä irrota lauseita asiayhteydestä

Raamatossa on paljon kuvakieltä: esim. öljy, öljyllä voitelu kuvaa Pyhää Henkeä ja sen antamia tehtäviä, esim. Uhri kuvastaa Kristusta ja hänen työtään

Pyhä Henki avaa Jumalan Sanan

Raamatun ymmärtämiseksi on syytä myös tutustua ajan historiaan, juutalaisuuden historiaan ja tapoihin, maantieteeseen jne.

Raamattu on ainutlaatuinen

Mieti seuraavia asioita

1.

Raamattu on itse asiassa valtava kirjakokoelma, jonka yksittäiset kirjat on kirjoitettu noin tuhannen vuoden kuluessa. Silti se sisältää hämmästyttävän yhtenäisen juonen. Se alkaa maailman luomisesta ja päättyy maailman loppuun. Sen vanhimmat osat (Vanha Testamentti) puhuvat edeltä käsin Jumalan suunnitelmasta lähettää Poikansa maailmaan ja sen loppuosa (Uusi Testamentti) kertoo lupauksen täyttymyksen, Jeesuksen tulon.

2. Raamattu siis sisältää suuren määrän ennustuksia, jotka kaikki ovat tarkalleen täyttyneet, vaikka välillä on voinut olla satoja vuosia. Esimerkiksi se ennustaa 700-luvulla ennen Kristusta Messiaan syntymäpaikaksi Betlehemin kaupungin (Miika 5:1) ja juuri tässä kaupungissa Jeesus syntyi. Se myös tiesi ennalta Messiaan kärsimyksen, kuoleman ja ylösnousemuksen (esim. Jesaja 53).

3.

Raamatun ihmeellisimpiä asioita on puhe Jumalan valitusta kansasta, Israelista. Jumala valitse sen toteuttamaan omaa pelastussuunnitelmaansa. Siksi se kansa ei voi koskaan hävitä maailmankartalta. Tuon kansan historia onkin ainutlaatuinen. Se oli Jeesuksen ajan jälkeen lähes kaksi vuosituhatta pois omasta maastaan, ilman omaa kieltä ja kotipaikkaa. Kuitenkaan se ei sulautunut muihin kansoihin, vaan 1900-luvun alusta lähtien on aloittanut muuttoliikkeen takaisin. Nyt juutalaiset ovat jälleen omassa maassaan, kuten Raamattu vuosituhansia sitten ennusti. Ja sen täytyy olla siellä aina Jeesuksen paluuseen asti.

4.

Raamattua voidaan tutkia nykyaikaisin tieteellisin menetelmin. Arkeologinen tutkimus osoittaa, että Raamattu kuvailee todellista historiaa. Sen ihmiset ovat todellisia ihmisiä ja siinä mainitut kaupungit ovat todella olleet kerran olemassa. Se ei siis ole satukirja, vaan se kertoo tämän maailman historiassa vaikuttaneesta Jumalasta.

5.

Miljoonat ihmiset ovat historian kuluessa rakentaneet uskonsa Raamatun varaan. Raamatun Jumala on muuttanut heidän elämänsä ja he ovat elävänä todistuksena uskosta, joka vastaa kaikkein vaikeimpiin kysymyksiin, kuten kysymykseen elämän tarkoituksesta, syyllisyydestä ja anteeksiantamuksesta, kuolemasta ja iankaikkisesta elämästä. On siis suunnaton määrä todistajia, jotka voivat omasta kokemuksestaan sanoa: tiedän, että Raamattu on totta, koska Raamatun ilmoittama Jeesus on muuttanut minun elämäni.

Logos ja Rhema –sanat

Jeesuksen yksi nimi on elävä Sana- Logos. Jeesus on kokonaan ihminen, kokonaan Jumala. Jeesus on Jumalan kuva, mutta täydellisesti Jumalan kaltainen (vrt. ihminen on Jumalan kuva ja Kristuksessa hänessä on myös kaltaisuus.) Raamatun Sana on yhtä aikaa kokonaan inhimillinen ja kokonaan jumalallinen. Sana tulee taivaasta meidän ihmisten arkeen. Kuten Jeesus syntyi seimeen ja nousi taivaaseen. Jumalan elävä sana synnyttää meissä uskon ja pelastaa meidät. Jumalan Sana –logos- on pysyvä, muuttumaton ja iankaikkinen.

Rhema on tiettyyn hetkeen saatu Sana. Se voi olla esim. armolahjojen kautta tullut profetia. Todellinen Rhema on yhtä pitävä logoksen kanssa ja se onkin aina tutkiskeltava logoksen kautta.

Miten Raamattua kannattaa lukea?

Raamattuopettaja Jukka Norvannon vinkit siitä, kuinka Raamattua kannattaisi lukea ja miksi.

Ensimmäinen ohje: ALOITA RUKOILLEN

Raamatun ymmärtämiseen tarvitaan muutakin kuin pelkkää inhimillistä viisautta ja älyä. Siihen tarvitaan Pyhän Hengen opastusta. Juuri siitä on kysymys psalmikirjoittajan rukouksessa ”Avaa silmäni näkemään sinun lakisi kaikkine ihmeineen.” Ps. 119:18 Me tarvitsemme Jumalaa avaamaan silmäme ymmärtääksemme oikein hänen sanaansa.

Mutta miksi rukoilla Raamatun ymmärtämistä? Eikö Raamatun sana ole tarpeeksi selkeää ilmankin?

Jokaisen uuden ja sitä edeltäneen sukupolven välillä näyttää olevan ymmärtämisongelmia. Puhutaan sukupolvien välisestä kuilusta. Eri sukupolvien edustajien on usein vaikea asettua toistensa asemaan? Kun tällaisia ymmärtämisongelmia tulee jo samassa talossa vuosikautia eläneiden ihmistenkin välille, niin ei kannata ihmetellä, mitä tapahtuu, kun syntiin langenneen ihmiskunnan edustaja koettaa ymmärtää synnittömän ja täydellisen Jumalan sanaa? Onkin syytä rukoilla aivan erityisesti, että voisimme ymmärtää Jumalan viestiä oikein eikä esim. sillä tavalla, joka meistä

kuulostaa sopivimmalta?

1. Kor. 2:11 sanookin osuvasti: ”Kuka muu kuin ihmisen oma henki tietää, mitä ihmisessä on? Samoin vain Jumalan Henki tietää, mitä Jumalassa on.” Jae paljastaa, miksi tarvitsemme Pyhää Henkeä opettajaksemme. Jumalan ymmärtämiseksi tarvitsemme itse Jumalan opettajaksi. Siksi ryhtyessämme tutkimaan Raamattua on syytä pyytää Jumalaa itseään avaamaan sitä meille.

Toinen ohje on yksinkertaisesti: LUE RAAMATTUA

Vain lukemalla Raamattua voi oppia tuntemaan sitä. Lue siis, mitä Raamattu sanoo. Voi olla, ettet ensimmäisellä lukemisella ymmärrä paljoakaan. Lue siksi uudestaan. Amerikkalaisesta tri G. Campbell Morganista, joka on kirjoittanut selitysteoksen jokaiseen Raamatun kirjaan, sanotaan, ettei hän ottanut edes kynää käteensä, ennen kuin oli lukenut kyseisen Raamatun kirjan läpi 50 kertaa. Meidänkään ei ole syytä lannistua, jos kirja ei näytä avautuvan ensimmäisen tai toisen lukemisen jälkeen.

Raamattua lukiessa on tärkeää lukea pitkiä kokonaisuuksia eikä vain yksittäisiä jakeita. Minulle monien yksittäisten jakeiden merkitys on selvinnyt vasta, kun olen saanut kokonaiskuvan selville.

Kysymys samasta asiasta kuin palapeliä kootessa. Yksittäisiä paloja on vaikea hahmottaa, ellei ole mielessä kokonaisuutta. Kokonaiskuva puolestaan helpottaa yksittäistenkin palojen asettamista omalle paikalleen. Lue siksi mieluusti kerrallaan vaikka kokonainen Raamatun kirja ja tutki vasta sen jälkeen yksittäisiä jakeita. Mutta toki on parempi lukea vaikkapa vain yksikin jae kuin jättää kokonaan lukematta.

Kolmas ohje: TUTKI RAAMATTUA

Tämä ohje edellyttää vaivannäkemistä. Raamatuntutkimiseen pätee sama kuin mihin tahansa muuhunkin opiskeluun. Se vaatii paneutumista. Raamattua voi toki lukea hartaudekseenkin, mutta varsinaisesti vasta sen tutkiminen auttaa pääsemään sen sisälle. Ja tutkiminen - kuten tunnettua – vaatii myös aikaa. Viidessä minuutissa ei kovin paljoa tutkita.

Tutkiminen tarkoittaa mm. kysymysten esittämistä luetulle tekstille. Kannattaa lähteä liikkeelle aivan yksinkertaisista kysymyksistä:

- kuka, missä, milloin? (paikka, aika, henkilöt)
- mitä tapahtui?
- mikä oli seuraus tapahtuneesta?

Selvitä itsellesi yksityiskohdat:

- mitä kirjoittaja painottaa?
- käytä apuvälineitä (kuten kartta, Raamatun sanakirja, Raamatun tietosanakirja, maantieto, historia, luonto jne.)
- tarkista alaviitteet selvittääksesi taustoja

Eläydy tekstiin

- selvitä tulkintatasosi eli missä itse olet! Jeesuksen vierelläkö? Fariseusten joukossa? Opetuslasten vierellä? Ulkopuolisena tarkkailijana? Mariana? Marttana?

Neljäs Raamatun lukemisen ohje kuuluu: MIETISKELE RAAMATUN SANAA

Mitä sanan mietiskely voisi tarkoittaa? Psalminkirjoittaja antaa hyödyllisen vihjeen: ”Hyvä on sen osa, joka ei vaella jumalattomien tavoin, ei astu syntisten teille, ei istu pilkkaajien parissa vaan löytää ilonsa Herran laista, tutkii sitä päivin ja öin.” Ps. 1:1–2

Mietiskeleminen tarkoittaa tutkistelua, ajattelemista ja asian uudelleen ja uudelleen pohtimista. Se on oikeastaan märehdimistä. Lehmähän ahmii ensi vatsaansa suuret määrät heinää. Mutta sen jälkeen se alkaa uudelleen, kaikessa rauhassa, jauhaa jo kerran syömäänsä. Se märehii nauttimaansa - vai pitäisikö sanoa, että se mietiskelee.

Raamatun sanan mietiskely auttaa syventymään siihen. Jossakin vaiheessa uusi totuus alkaa nousta esiin. Sellaisina hetkinä joutuu usein ihmettelemään, kuinka tuotakaan asiaa ei ole aikaisemmin huomannut, vaikka se nyt näyttää olevan esillä niin selkeästi. Märehdiminen auttaa ymmärtämään Raamatun totuuksia uudella ja tuoreella tavalla. Sen hyvä puoli on siinäkin, että se voi tapahtua missä vain, jopa työpäivän lomassa tai ruokaa nauttiessa.

Viides sääntö kuulostaa vaativalta: OLE KUULIAINEN Raamatun sanalle

Kun Raamatusta seuraa uskon isän, Abrahamin, elämää, huomaa, että hyvin usein hänen liittyen puhutaan milloin uskosta milloin kuuliaisuudesta. Raamattu ei näytä juurikaan erottavan näitä asioita toisistaan. Usko ja kuuliaisuus ovat saman asian kaksi eri puolta. Kuuliaisuus on se, mikä voidaan nähdä ulospäin tekoina ja usko on sitä, mitä tapahtuu ihmisen sisällä.

Kuuliaisuus näkyy tekoina, jotka kertovat siitä, mitä ihmisen sisimmässä liikkuu. Jos Raamatun äärellä tajuat jonkin asian

elämässäsi olevan pahasti vinossa, mutta et kuitenkaan tee asialle mitään, on hyvä pysähtyä pohtimaan, oletko vain pettämässä itseäsi. Usko synnyttää halua toimia niin kuin on oikein. Uskon mukainen elämä eli kuuliaisuus Jumalan sanalle poistaa lähimmäisiltämmekin esteitä Jeesuksen luo tulemiselta.

Viimeinen kohta listassani kuuluu: JAA SANAA myös toisille

Kun olet lukenut, tutkinut ja märehtinyt sanaa, sinun on hyvä kertoa löydöistäsi myös toisille. Näin tulet todelliseksi avuksi heille. Tähän liittyy myös kehoitus Heprealaiskirjeestä: ”Me emme saa lyödä laimin seurakuntamme yhteisiä kokouksia, niin kuin muutamilla on tapana, vaan meidän tulee rohkaista toisiamme, sitä enemmän mitä lähempänä näette Herran päivän olevan.” Hepr. 10:25

Rohkaisu, jonka voimme toinen toisillemme välittää, on juuri sitä samaa rohkaisua, jota itse olemme ensin saaneet Jumalan sanasta, kun olemme sitä rukoillen ja mietiskellen tutkineet.

Lue Raamattua, kuulet Jumalan äänen. Olet tekemisissä maailmankaikkeuden ihmeellisimmän asian kanssa.